

Vedr. landbrugskøretøjer på Rute 15, Herning – Ringkøbing

Anbefalinger i vejregler

Helt generelt anbefaler vejreglerne – som led i en funktionel klassificering af vejnettet – at holde det overordnede vejnet fri for langsomme køretøjer, dels ved restriktioner, dels ved at etablere og/eller anvise et alternativt vejnet.

I vejregelhåndbogen "Planlægning af veje og stier i åbent land" (september 2023) skrives bl.a. følgende i afsnit 7.1.4:

"De langsomme køretøjer, herunder kørsel med landbrugskøretøjer eller trafik med entreprenørmaskiner etc., udgør en stor gene for fremkommeligheden og en stor sikkerhedsmæssig risiko på trafikvejene. Det skyldes bl.a. den store hastighedsforskel mellem disse køretøjer og de øvrige køretøjer, som bl.a. medfører mange overhalinger og påkørsler. Det skyldes også, at der ofte er mange overkørsler fra landbrugsarealerne ud på trafikvejnettet."

Og senere i samme afsnit:

"Bilisterne ønsker om muligt at overhale disse langsomme køretøjer, og med stigende trafikbelastning bliver overhalingsmulighederne færre. Det fører på den ene side til kødannelser bag de langsomme køretøjer og dermed forringet serviceniveau, og på den anden side til farlige overhalinger."

"Dette medfører et stigende behov for at tilbyde alternative ruter ad lokalveje eller indføre f.eks. tidsbegrænsninger for at begrænse antallet af langsomme køretøjer på gennemfartsvejene, men også på fordelingsvejene."

En del af de problemer med langsomme køretøjer – kollisioner i forbindelse med til- og frasving – som er nævnt i ovenstående, vil kun være til stede i meget begrænset omfang på den udbyggede del af Rute 15, hvor private adgange og sidevejstilslutninger nedlægges eller reduceres til et minimum. Der vil dog stadig være et behov for at overhale langsomme (landbrugs-)køretøjer, samt en potentiel risiko for at traktorer og andre langsomme køretøjer bliver påkørt bagfra.

Ovenstående peger klart i retning af, at Rute 15 bør afmærkes som motortrafikvej eller på anden måde friholdes for langsomme køretøjer, hvor sådanne har mulighed for at benytte alternative ruter. Dette underbygges yderligere, såfremt der som planlagt sættes en hastighedsgrænse højere end 80 km/h.

Afmærkning af en vej som motortrafikvej, forudsætter selvfølgelig, at ikke kun langsomme motorkøretøjer, men også fodgænger- cykel- og knallertrafik har mulighed for at benytte et alternativt vej- eller stisystem. Dette vil være opfyldt med de planlagte lokalveje langs Rute 15, eftersom et sådant stisystem godt være helt eller delvist sammenfaldende med et alternativt vejsystem for langsomme motorkøretøjer. Dette fremgår ligeledes af afsnit 7.1.4:

"Nettet for langsomme køretøjer kan f.eks. bestå af lokalveje parallelt med trafikvejene. Det kan også bestå af andre lokalveje. Det parallelle vejnet kan fungere i sammenhæng med nettet for cyklister og fodgængere. Det bør i denne forbindelse sikres stor tryghed for de lette trafikanter, herunder at der er tilstrækkelige oversigtsforhold."

Senere i afsnit 7.1.4 omtales også muligheden for at etablere vigelommer på den overordnede vej, men det anbefales specifikt som en midlertidig løsning, såfremt et alternativt vejnet for langsomme (motor-)køretøjer ikke kan etableres inden for en overskuelig tidshorisont.

Ulykker med landbrugskøretøjer

Indledningsvis kan det konstateres, at der på den eksisterende Rute 15 mellem Herning og Ringkøbing er registreret i alt 4 trafikulykker med traktorer/landbrugskøretøjer inden for de seneste 10 år. Umiddelbart virker det ikke som mange, men dels er tre af ulykkerne personskadeulykker (med i alt en dræbt og tre

tilskadekomne), dels er de alle tre sket på en ca. 3 km lang strækning vest for rundkørslen ved Brejningvej, mens den fjerde (materielskadeulykke) er sket på omfartsvejen ved Videbæk. Tre af ulykkerne involverer en traktor, der svinger fra Rute 15, men i alle fire ulykker bliver traktoren påkørt bagfra.

Dernæst er set nærmere på politiregistrerede ulykker med traktorer og motorredskaber i den femårige periode 2018-2022 på hovedlandeveje i åbent land. I denne periode er der i alt registreret 96 ulykker (heraf 23 personskadeulykker, 47 materielskadeulykker og 26 ekstraueheld) med traktorer og motorredskaber på hovedlandeveje i åbent land.

Skønsmæssigt 15-20 af disse ulykker (det præcise tal kan ikke afgøres ud fra ulykkesindberetningerne) involverer traktorer/motorredskaber, som på ulykkestidspunktet foretog drift- og vedligeholdelsesarbejde (f.eks. saltning, græsslåning) eller udførte andre arbejdsrelaterede manøvrer. Der er altså tale om ulykker, som ikke nødvendigvis kunne være undgået ved at afmærke de pågældende veje som motortrafikveje (enkelte af ulykkerne er rent faktisk sket på enten motor- eller motortrafikveje).

Når de nævnte arbejdsrelaterede ulykker frasorteres, er der tilbage ca. 80 ulykker, hvor en traktor eller et motorredskab har befundet sig på vejen i regulært færdselsøjemed. Minimum 20 (eller ca. 25 %) af disse resterende ca. 80 ulykker er sket i forbindelse med, at traktorerne er blevet påkørt bagfra eller er forsøgt overhalet. Såfremt de pågældende veje havde været afmærket som motortrafikveje (eller på anden måde friholdt for langsomme køretøjer), kunne en del af disse ulykker antageligt have været undgået.

Endelig beskriver HVU i temarapporten om traktorulykker (Temarapport nr. 14, 2017), at ulykker med traktorer, der påkøres bagfra, udgør en karakteristisk kategori af traktorulykker. HVU nævner specifikt, at traktorer med påhængsvogne kan ligne lastbiler bagfra, og dermed har en fejlvurdering af traktorens (lave) hastighed formentlig været en medvirkende faktor i flere af ulykkerne.